УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. "Хр. Смирненски" №1
Регистрационен индекс и дата
275/17.04.2026

РЕЦЕНЗИЯ

от

Член-кореспондент на БАН, проф. д.а.н. арх. АТАНАС КОВАЧЕВ
Ръководител катедра „Архитектура и урбанистика"
в Архитектурен факултет на
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър", Варна

ОТНОСНО:

Дисертационния труд на арх. ЕВГЕНИ ДАНОВ за получаване на образователна и научна степен „Доктор" по научна специалност (докторска програма) „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли", професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, катедра „Жилищни сгради", Архитектурен факултет (АФ), Университет по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ), София.

Рецензията е представена в качеството ми на:

- **член на Научното жури,** назначено със Заповед № 248 от 12.03.2026 г. на Ректора на УАСГ, София, на основание на чл. 4, ал. 2 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), доклад на Декана на АФ и Протокол № 6 от 10.03.2026 г. от решение на Факултетния съвет, направено по предложение на катедра „Жилищни сгради", Протокол № 5 от 13.02.2026 г. във връзка с процедурата за защита на дисертационния труд на **арх. ЕВГЕНИ ДАНОВ**.
- **рецензент** по конкурса с решение на Научното жури от първото му заседание, проведено на 24.03.2026 г.

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд **арх. ЕВГЕНИ ДАНОВ** за присъждане на образователна и научна степен **„Доктор"** е на тема: **„Малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен",** научна специалност: „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли", професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия.

Докторантът е разработил труда си в редовна форма на обучение в катедра „Жилищни сгради" в АФ на УАСГ. Научното изследване съдържа 163 страници (148 стр. основен текст), 145 фигури, три таблици, библиография.

АКТУАЛНОСТ НА ПРОБЛЕМА.

Дисертационният труд е посветен на проблеми, свързан с проектиране и изграждане на **„Малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен"** – тема не достатъчно изследвана в нашата практика. Необходимостта от изследване на тези проблеми и апробацията им в реалното проектиране определят **актуалността на дисертационния труд.**

ОБЕКТ НА ИЗСЛЕДВАНЕ са малкоетажните жилищни сгради на наклонен терен.

ОБХВАТЪТ НА ИЗСЛЕДВАНЕ включва: малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен от семеен тип (едно, дву- и трифамилни жилищни сгради), разположени в местности с наклонен терен. Авторът ограничава изследването върху примери, разположени в страни на европейския континент – България, Германия, Италия, Испания и Австрия.

ЦЕЛТА на дисертационния труд е разработване на комплексни насоки за проектиране и изграждане на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен.

За постигане на **ЦЕЛТА** в дисертационния труд са поставени следните основни изследователски **ЗАДАЧИ:**

- Изясняване на тенденциите при проектиране и строителство на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен.
- Установяване на влиянието на терените и наклоните им върху разположението на сградите.
- Разработване на модели за разположение на сградите под влиянието на природните и антропогенните характеристики на терените.
- Формулиране на архитектурно - функционални възможности за структуриране на сградите и техните помещения.
- Извеждане на предложения за формулиране на съответстващи на сградите архитектурен образ и специфична естетика.
- Изясняване влиянието на други фактори свързани с проектирането и изграждането на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен: конструктивни изисквания, достъпност на средата, паркоустройство и др.

ПОДХОД И МЕТОДИ НА ИЗСЛЕДВАНЕ. Дисертационният труд използва комплексен методичен подход, включващ **аналитико - синтезни методи.**

Анализът обхваща:

- Природни и антропогенни характеристики на терените.
- Литературни източници, илюстриращи проектирането и строителството на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен.
- Влияние на природни и антропогенни характеристики на терените върху разположението, ориентацията и структурата на сградите.
- Нормативни изисквания при проектирането и строителството на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен.

Синтезът включва:

- Извеждане на принципи и тенденции при проектирането и строителството на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен.
- Градоустройствени и архитектурно - функционални предложения.
- Изисквания, свързани с архитектурния образ, конструктивните условия, достъпност на средата.
- Предложения за усъвършенстване на нормативните параметри.

СТРУКТУРА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД – състои се от Въведение, три глави и Заключение.

Във **ВЪВЕДЕНИЕТО** са разгледани: Актуалността на проблема; Информационната основа; Целта и задачите; Методите на изследване; Обхвата на труда и важни термини, приети и използвани в дисертационния труд.

В **ГЛАВА ПЪРВА – ИСТОРИЧЕСКИ ПРЕГЛЕД** е направен исторически преглед в развитието на малкоетажните жилищни сгради на наклонен терен у нас и в чужбина. Главата завършва с обобщение на историческия преглед.

В **ГЛАВА ВТОРА – ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА БАЗА НА СЪВРЕМЕННИ ПРАКТИКИ. ПРИРОДНИ И АНТРОПОГЕННИ ВЛИЯНИЯ ВЪРХУ ПРОЕКТИРАНЕТО И СТРОИТЕЛСТВОТО НА МАЛКОЕТАЖНИ ЖИЛИЩНИ СГРАДИ НА НАКЛОНЕН ТЕРЕН** са обобщени съвременни практики, акцентирайки на българския и чуждестранния опит, и са направени обобщения на съвременни примери. Разгледана е типологията на малкоетажните жилищни сгради и функцията на малкоетажната жилищна сграда на наклонен терен. Отчетено е влиянието на градоустройствените фактори и разположението на сградите (ориен-

тацията; природните забележителности; разположението на тангиращи улици – подходи; паркоустройството и пешеходния достъп; гарирането и паркирането.

В **ГЛАВА ТРЕТА - НАСОКИ ЗА ПРОЕКТИРАНЕ И СТРОИТЕЛСТВО НА МАЛКОЕТАЖНИ ЖИЛИЩНИ СГРАДИ НА НАКЛОНЕН ТЕРЕН** са разработени теоретични Модели за оптимално разположение на сградите и архитектурни решения на малкоетажни къщи на наклонен терен според вида на наклона – лек, среден и голям наклон. Разгледани са въпроси, свързани с ориентацията на помещенията; архитектурния образ; достъпността на средата и конструктивните изисквания.

В **ЗАКЛЮЧЕНИЕТО** са изявени научно-теоретичните и научно-приложните приноси, ползвателите на труда, продължаващи изследвания по различни аспекти на темата, бибилиографията на труда.

ПРИНОСИТЕ на дисертационния труд са в следните две направления:

НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧНИТЕ ПРИНОСИ се отнасят до:

- Разработени са насоки за проектиране и строителство на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен, включващи водещи аспекти: Модели за разположение; Архитектурно - функционални решения; Ориентация на помещенията; Строително - технически фактори; Паркоустройство и пешеходен достъп; Гариране и паркиране.
- Обосновани са показатели за наклоните на терените, които определят функционалната структура на малкоетажните жилищни сгради на наклонен терен.
- Формулирани са принципи и подходи при проектирането и строителството на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен.
- Анализирани са проблеми и насоки, гарантиращи целесъобразен баланс между функционалните елементи на сградите, включително прилежащата среда.
- Структурирани са авторови интерпретации на известни термини, използвани в труда.

НАУЧНО-ПРИЛОЖНИТЕ ПРИНОСИ са свързани с:

- Разработване на модели на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен.

- Дефиниране на правила за оптимално проектиране и строителство на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен.
- Обосноваване на предимствата на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен в условията на рестриктивни устройствени показатели, както и на килимообразни жилищни сгради.

ПОЛЗВАТЕЛИ НА НАУЧНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ. Трудът може:

- да послужи като основа за обучение на студенти по архитектура и други специалисти, свързани с проектиране и изграждане на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен;
- да бъде използван като база за създаване на практически насоки при проектиране на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен;
- да доведе до обсъждане и актуализиране на нормативната база, свързана със застрояване на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен.

ПРОДЪЛЖАВАЩИ ИЗСЛЕДВАНИЯ. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА СЛЕДВАЩИ РАЗРАБОТКИ.

Оценявам авторовите виждания за възможни продължаващи научни изследвания върху:

- междинните пространства при наклонен терен.
- конструкцията и изпълнението на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен.
- килимообразната жилищна сграда на наклонен терен.
- градоустройствено - нормативните изисквания и прилагането им при малкоетажните жилищни сгради на наклонен терен.

ПРЕЦЕНКА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ по дисертационния труд.

Публикациите на автора са три:

- **Данов, Е.,** Костова, Т., Проектиране на жилищни сгради в атрактивни градски имоти с ограничена площ следвайки градоустройствени показатели по ОУП, Сборник с доклади, II Младежка научна конференция с международно участие „Проектиране и строителство на сгради и съоръжения“, Научно-технически съюз по строителство в България, стр. 278-288, 2023. ISSN 2738-7879.

- **Данов, Е.** Архитектурни проблеми при разработването на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен – в частност разположение и подходи, III Младежка научна конференция с международно участие „Проектиране и строителство на сгради и съоръжения“, Научно-технически съюз по строителство в България, стр. 20-27, 2025. ISSN 2738-7887

- **Данов, Е.,** Архитектурни проблеми при проектирането на малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен – пространствени решения, приета за публикуване в Годишника на УАСГ със служебна бележка от 2026 г.

Две от публикациите са разработени самостоятелно, и една е в съавторство. Две - са докладвани на научни конференции, а една е приета за печат в Годишник на УАСГ (има служебна бележка). И трите публикации са на български език. Публикувани са в периода 2023 – 2026 г. Свързани са с темата на дисертационния труд и отразяват части от научното изследване. Спомогнали са част от резултатите на изследването да бъдат апробирани сред научната общност.

АВТОРЕФЕРАТ. Композиран е съгласно изискванията и отразява основните части от дисертацията, с което се дава възможност да се очертаят постигнатите аналитични, теоретични и практически приноси, които приемам.

ПРЕПОРЪКИ. Към дисертанта имам две препоръки:

1. Препоръчвам дисертационният труд да бъде **издаден като самостоятелна монография** на български, а по възможност и на чужд език, като при евентуално издаване трудът се адаптира и за по-широка аудитория, работеща в тангиращи полета на дисертационното изследване.

2. Независимо, че разработените и публикувани изследвания на автора (3 публикации) защитават необходимия в количествено и качествено отношение брой на публикациите за една дисертация за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”, към арх. ЕВГЕНИ ДАНОВ имам препоръка да продължи научните си изследвания и увеличи в бъдеще публикационната си дейност, като разработи и публикува **научни студии и статии у нас и – особено в чужбина в реферирани и индексирани в световни бази данни архитектурни издания (а по възможност и в списания с Импакт Фактор)**, което ще даде възможност за международно цитиране на неговите изследвания и предложения, и ще го утвърди като учен с позиции в областта, в която работи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Квалификацията на **арх. ЕВГЕНИ ДАНОВ** и досегашната му работа в полето на научните изследвания по разглежданата тема за **„Малкоетажни жилищни сгради на наклонен терен"** ми позволяват да направя извод, че е разработена качествена и полезна за теорията и практиката дисертация, а авторът показва с този труд, че може да анализира, диагнозира и синтезира проблеми, формулирайки изводи и предложения в разглежданата област.

Темата на дисертационния труд е комплексна и актуална. Изследвана и развита е по оригинален начин. Проучени са материали от разнообразни източници и различни автори, свързани с тематиката на изследването. Извлечена е сентенцията по темата и са формулирани и систематизирани обосновани предложения.

Изводите от труда са свързани с препоръки към функцията, техническите решения и архитектурния образ на малкоетажните жилищни сградите на наклонен терен, както и някои страни на влиянието на икономическите фактори върху посочените компоненти.

Направените и защитени в дисертационния труд приноси приемам.

Всичко гореизложено ми дава основание да приема дисертационния труд на **арх. ЕВГЕНИ ДАНОВ** за самостоятелно разработен и завършен. Спазени са изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) (ДВ, бр. 38 от 21.05.2010 г. и последвали изменения и допълнения), Правилника към него и нормативните документи на Университета по архитектура, строителство и геодезия в тази област.

В качеството си на член на Научното жури и рецензент на дисертационния труд давам своя положителен вот „ЗА" присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР" на арх. ЕВГЕНИ ДАНОВ по научна специалност (докторска програма) „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли" в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия.

Рецензент: .....

Член-кореспондент на БАН, проф. д.а.н. арх. АТАНАС КОВАЧЕВ,
„Доктор хонорис кауза" на Лесотехнически университет, София

София,
17. 04. 2026 г.